

T.C.
TÜRKİYE İNSAN HAKLARI VE EŞİTLİK KURUMU
2.DAİRE KARARI

Başvuru Numarası : 2022/184
Toplantı Tarihi/Sayısı : 24.5.2023/31
Karar Numarası : 2023/437
Başvuran : E. A.
Başvuran Vekili :
Adres : -
Muhatap Kurum/Kişi : Bandırma 2 No'lu T Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu Müdürlüğü
Muhatap Adres : -

I. BAŞVURUNUN KONUSU

1. Başvuranın bulunduğu Ceza İnfaz Kurumunda işkence ve kötü muameleye uğradığı iddiasına ilişkindir.

II. İNCELEME SÜRECİ

2. Başvuru dilekçesi ve ekleri doğrultusunda, Ulusal Önleme Mekanizması Birimi tarafından incelemesi gerçekleştirilen başvuruda başvuran özetle;

a) 3/2/2022 tarihinde Ceza İnfaz Kurumu personeli tarafından başına, kaburgasına kollarına ve yüzüne darbe almak sureti ile işkence ve kötü muameleye maruz kaldığını,

b) Olaya ilişkin darp raporu alınmasını talep ettiğini fakat talebinin reddedildiğini ve konunun üzerinin kapatıldığını iddia etmiştir.

3. Muhatap Kurumdan alınan 18/4/2022 tarihli yazılı görüşte özetle;

a) Başvuranın, hastane dönüşünde karantina koğuşuna verilmek istendiğini, fakat başvuranın karantina koğuşunda hasımı olduğu gerekçesiyle kalmak istemediğini belirttiğini,

b) UYAP üzerinden yapılan taramada başvuranın hasımlı olduğuna dair sunmuş olduğu bir dilekçe verildiğinin görülmediğini, başvuranın karantina koğuşuna alındığında da hasımlık durumunu gösterir dilekçe vermediğini,

c) Hasımlık durumuna ilişkin dilekçe bulunduğu durumda güvenlik hususuna dikkat ettiklerini ve hasımları karşılaştırmadıklarını, fakat böyle bir talep bulunmadığından söz konusu prosedürü gerçekleştiremediklerini,

ç) Başvuranın, adı geçen karantina koğuşuna girmemek için direndiğini ve güçlük çıkardığını, kendisini yere attığını, daha fazla kendi kendisine zarar vermemesi amacıyla personelin duruma müdahale ettiğini,

d) Kamera kayıtlarında da olay esnasında herhangi bir darp veya kötü muamelenin uygulanmadığının görüldüğünü, başvuranın darp raporu almak üzere Bandırma Eğitim Araştırma Hastanesine gönderildiğini belirtmiştir.

4. Başvurandan, 28/4/2022 tarihinde yazılı görüşü talep edilmiş, başvuran tarafından ilgili yazıya herhangi bir cevap verilmemiştir.

5. Muhatap Kurumdan alınan yazılı görüş incelenmiş, kamera kayıtlarının bir örneği gönderilmediğinden ayrıca 3/2/2022 tarihinde yaşanan olaya ilişkin alınan darp raporunun tarihinin ileri bir tarih olması sebebi ile ek bilgi ve belge talebinde bulunulmuştur. Muhatap Kurum ek bilgi ve belge talebine ilişkin olarak;

a) Olay anına ilişkin tüm açılımları gösteren kamera kayıtlarının örneğinin gönderildiği,

b) Başvuranın olayın yaşandığı gün ilaç içerek intihar girişiminde bulunmasından dolayı Bandırma Eğitim ve Araştırma Hastanesi'ne sevk edildiği ve muayene sonucunda teslim alındığı,

c) Başvuranın görevli memurlarca karantina koğuşuna verilmek istenildiğinde personele ciddi anlamda zorluk çıkarttığı, personel tarafından kanun ve yönetmelik çerçevesinde müdahale edilerek 03/02/2022 - 16/02/2022 tarihleri arasında karantina koğuşuna yerleştirildiği,

ç) Başvuranın karantina koğuşundan çıkartılacağı 16/2/2022 tarihinde PCR testinin alındığı, PCR testi negatif çıktığından normal koğuşuna verildiği, aile hekiminin 17/2/2022-21/2/2022 tarihleri arasında Ceza İnfaz Kurumunda görevinde olmadığından dolayı başvuran ile ilgili darp cebir raporu aldırılmadığı, başvuranın 3/2/2022 tarihinde yaşamış olduğu olayla ilgili darp raporunun yukarıda açıklanan nedenlerden dolayı 22/2/2022 tarihinde aldırıldığı cevabını vermiştir.

III. İLGİLİ MEVZUAT

6. 20.04.2016 tarihli ve 6701 sayılı Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu'nun 9'uncu maddesinin birinci fıkrasının (i) bendinde; "*Özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin ulusal önleme mekanizması kapsamındaki başvurularını incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek*" Kurumun görev alanları arasında düzenlenmiştir.

7. 6701 sayılı Kanun'un 17'nci maddesinin birinci ve sekizinci fıkralarında: "*özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin Kuruma bizzat başvuru yapabileceği*" hükme bağlanmıştır.

IV. DEĞERLENDİRME VE GEREKÇE

8. Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu'nun 9'uncu maddesinin birinci fıkrasının (i) bendine göre; "*Özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin ulusal önleme mekanizması kapsamındaki başvurularını incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek*" Kurumun görevleri arasında sayılmıştır.

9. Başvuranın iddiası, muhatap Kurum personeli tarafından işkence ve kötü muameleye maruz kaldığı iddiasına ilişkindir.

10. Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi (AİHM), bir kötü muamelenin Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin 3'üncü maddesi kapsamında değerlendirilebilmesi için belli bir şiddet seviyesine ulaşması gerektiğini; bu asgari seviyenin göreceli olduğunu; vakadaki muamelenin niteliği ve bağlamı, icrasının şekli ve yöntemi, süresi, fiziksel ve ruhsal etkileri ve bazı durumlarda mağdurun cinsiyeti, yaşı ve sağlık durumu gibi koşullara bağlı olduğunu ifade etmiştir (*Bouyid/Belçika*, B. No: 23380/09, 28/09/2015, para. 86). Ayrıca, 3'üncü maddenin yakalama gibi bazı koşullarda güç kullanımını yasaklamadığını ancak yalnızca zaruri olması ve aşırı olmaması kaydıyla böyle bir güç kullanılabileceğini belirtmiştir (AİHM, *Ivan Vasilev/Bulgaristan*, B. No: 48130/99, 12/04/2007, para.63). Ayrıca muamelenin ardındaki saik ve amaç dikkate alınmalıdır. Muamelenin heyecanın yükseldiği ve duygu yoğunluğunun olduğu bir anda meydana gelip gelmediği de göz önünde bulundurulmalıdır (AYM, *Cezmi Demir ve diğerleri*, B. No: 2013/293, 17/07/2014, para.83).

11. Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi (AİHS)'nin 3'üncü maddesi, terörle mücadele ve organize suç gibi en

zor durumlarda dahi, ilgili şahsın tutumunu dikkate almaksızın, işkence ve insanlık dışı veya aşağılayıcı muamele veya cezayı kesin suretle yasaklamaktadır. Kötü muamelenin 3'üncü madde kapsamında işkence olarak değerlendirilebilmesi için asgari şiddet düzeyine ulaşması gerekmektedir. Bu asgari düzey, özü itibarıyla göreceli olup, olayın tüm koşullarının değerlendirilmesiyle, yani muamelenin uygulandığı süre, fiziksel ve ruhsal etkileri gibi etkenlere bağlı olarak belirlenir.

12. Kötü muameleyle maruz kalması nedeniyle mağdur olduğunu ileri süren kişilerin kötü muamele yasağı kapsamına giren ağırlıkta bir muamele görmüş olabileceklerini gösteren emare ve delil sunmaları gerektiğini de belirtmek gerekir (AYM, *Beyza Metin*, B. No: 2014/19426, 12/12/2018, para.45).

13. AİHM, işkence ve kötü muamele iddiaları konusunda “makul şüphe bulunmaması” ya da “bütün makul kuşkunun ötesinde” şeklinde bir kanıtlama standardı uygulamakta; ancak bu kanıtlamaya yeterince sağlam, kesin ve birbirleriyle uyumlu çıkarsamaların ve aynı ölçüde çürütülememiş maddi karinelerin bir arada bulunmasıyla varılabileceğini kabul etmektedir (*İrlanda/Birleşik Krallık*, B. No: 5310/71, 18/01/1978, para. 161).

14. AİHM, işkence ve kötü muamelenin yapıp yapılmadığının tespiti için en önemli delil olan sağlık raporlarının, Avrupa İşkenceyi Önleme Komitesi (CPT) tarafından tavsiye edilen standartlara ve İşkence ve Diğer Zalimane, İnsanlıkdışı ve Aşağılayıcı Muamele ve Cezaların Etkili Bir Biçimde Soruşturulması ve Belgelendirilmesine İlişkin Kılavuzda (İstanbul Protokolü) yer alan ilkelere uygun verilmiş olmasını aramaktadır. Mahkeme'ye göre, bu belgelerdeki standartların ve ilkelerin altında kalan bir sağlık raporunda başvurunun vücudunda yara bere izleri bulunmadığı söyleniyorsa, böyle bir sağlık raporuna başvurunun kötü muamele gördüğünü veya görmediğini kanıtlayıcı bir belge olarak dayanılmaz; başvurunun iddialarını destekleyen başka bir delil de bulunmaması halinde, kötü muamele kanıtlanmış olmaz (AİHM, *Ballıktaş/Türkiye*, B. No: 7070/03, 20/01/2010, para.27-30).

15. Ayrıca, başvurunun kendisine yapıldığını iddia ettiği kötü muamele fiilleri ile sunduğu deliller uyumlu olmalıdır. AİHM'de görülen *Çelik/Türkiye* davasında başvuru gittiği karakolda birkaç kez yüzüne ve karnına vurulduğunu iddia etmiş, sunduğu raporda göz çukurlarında, boynunda ve sağ omzunda acı hissettiği belirtilmiştir. AİHM'e göre başvuru bu iddialarını kanıtlayan kesin ve ikna edici delil sunamamıştır; çünkü başvurunun iddia ettiği şekilde bir kötü muamelenin aynı gün kendisini muayene eden hekim tarafından görülebilecek belirgin izler bırakmış olması gerekmektedir (B. No: 39324/02, 20/04/2009, para. 33). AİHM bi başka davada, başvurunun iddia ettiği şekilde bir kötü muamele, kendisini birkaç gün sonra muayene eden doktorun gözlemleyebileceği şekilde izler bırakmadığından ve başvuru gördüğünü iddia ettiği muameleleri yansıtmayan rapora da itiraz etmemiş olduğundan, Mahkeme başvuruların gördüklerini iddia ettikleri muamelelerin gerçekliğinden kuşkuya düşmüştür (*Gök ve Güler/Türkiye*, B. No: 60579/00, 08/04/2008, para. 28-35). Dolayısıyla AİHM içtihatlarından anlaşıldığı üzere kötü muamele iddiaları ayrıntılı ve tutarlı, sunulan deliller kanıtlayıcı ağırlığa sahip olmalıdır.

16. Başvuranın iddiaları hakkında yapılan incelemede; başvuran darp rapor talebinin reddedildiğini beyan etse de muhatap Kurum tarafından darp raporunun aldırıldığı ve 24/2/2022 tarihli raporda; “*Göbeğinin sağ üst kısmında yaklaşık 10 cm uzunluğunda kızarıklık mevcuttur. Bunun dışında bulguya rastlanılmamıştır.*” ibaresine yer verildiği görülmüştür. Başvuranın iddiası, başına, kaburgasına, kollarına ve yüzüne darbe aldığı yönünde olduğundan ve raporda bu bulgular bulunmadığından iddia ile örtüşmediği görülmüştür. Öte yandan, olayın 3/2/2022 tarihinde yaşanması, fakat muhatap Kurum tarafından gerekçesi belirtilse de raporun 24/2/2022 tarihinde alınması sebebi ile rapor tek başına makul şüpheden uzak ve ihtilafsız bir delil olarak değerlendirilemeyeceğinden raporun yanı sıra diğer delillerin de bir bütün olarak değerlendirilmesi ihtiyacı duyulmuştur.

17. Olay gününe ait kamera kayıtları ve tutulan tutanaklarda yer alan ifadeler incelendiğinde; başvuranın

olay günü karantina koğuşuna götürölmek istendiği, başvuranın direndiği, bu sebeple personel tarafından kollarından tutularak ve yürür vaziyette koğuşa götürölmeye çalışıldığı, başvuranın direnmesi sebebi ile zorlandığı görölmektedir. Ayrıca olay günü tutulan tutanaklarda görgü tanığının ifadelerinde, "3/2/2022 Perşembe günü, kalmakta olduğum A-4 koğuşuna E. A. isimli hükümlü verilmek istenmiş, bu şahıs benimle husumeti olduğunu öne sürerek koğuşa girmek istememiştir. Ardından memurlarımızca koğuşta bırakılmıştır. Akşam vardiyası geldikten sonra ilaç içtim yalanıyla acil ile hastaneye gönderilmiştir. Koğuşumuzda olduğu süre esnasında kendisine niye beni hasım gösterdiğini aramızda bir sorunun olmadığını belirttiğimde "A-4 koğuşunun kalabalık olduğu için kapanabileceğini bu nedenle karantina süresini uzatabilmek için bu şekilde hareket ettiğini bizzat bana söylemiştir. Sayın başmemurum bu zat ile benim hiçbir sorunun yoktur. Bu şahıs karantina koğuşlarını suistimal etmektedir. Kafasına göre koğuş içerisinde sistem kurmakta baskı ve metazori davranışlarla insanların üzerinden maddi ve manevi çıkar sağlamaktadır." şeklinde beyanda bulunmuştur.

18. AİHM'e göre; bir delil yeterince sağlam, açık, birbiriyle uyumlu çıkarımların; aksi ispat edilemez maddi karinelerin bir arada var olmasıyla elde edilebilir (*Subaşı ve Çoban/Türkiye*, B. No: 20129/07, 09.07.2013, para. 33). Mevcut durumda başvuranın söz konusu şikâyetleri kapsamında oluşturulan dosyasındaki iddiaların gerçekliğini ortaya koyan bir veri bulunmamaktadır. Başvuranın somut delillerle desteklenmeyen iddialarının savunulabilir olduğunu söylemek bu bağlamda mümkün değildir. Bu sebeple başvuranın kötü muamele iddialarının makul kuşku kalmayacak şekilde kanıtlandığı sonucuna varmanın da mümkün olmadığı değerlendirilmiştir.

19. Bununla beraber, mevcut durumda başvuru konusu kötü muamele iddiasının ispatına elverişli bir delil bulunmaması ve iddia konusu olaya ilişkin incelenen kamera görüntülerinde ve tutulan tutanaklarda kötü muamele teşkil eden bir vakaya rastlanılmamış olması, başvuranın kötü muameleye maruz kaldığı iddialarının Kurumumuz tarafından tespit edilmesini mümkün kılmamaktadır.

20. Sonuç olarak; yukarıda açıklanan nedenlerle başvurudaki iddialar kapsamında hak ihlaline varan bir uygulama bulunmadığı, bu çerçevede, 6701 sayılı Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu'nun 9'uncu maddesinin birinci fıkrasının (i) bendi kapsamında kötü muamele yasağının ihlal edilmediği kanaatine varılmıştır.

V. KARAR

A. Başvuruda KÖTÜ MUAMELE YASAĞININ İHLAL EDİLMEDİĞİNE,

B. Kararın taraflara tebliğine ve KAMUOYUNA DUYURULMASINA,

C. Karara karşı tebliğ tarihinden itibaren 60 gün içerisinde Ankara İdare Mahkemesine başvurulabileceğine,

24/5/2023 tarihinde, OY BİRLİĞİYLE, karar verildi.

e-imzalıdır

Av. Alişan TİRYAKİ
Daire Başkanı

e-imzalıdır

İsmail AYZAZ
Üye

e-imzalıdır

Muhammet Ecevit CARTİ
Üye

e-imzalıdır

Ünal SADE
Üye

e-imzalıdır

Av. Zennure BER
Üye